

NIEROZMYŚLNIE (37) *av*

W pisowni łącznej (24), *w rozłącznej* (13); -ł- (22), -śl- (13), -łł- (1), -sl- (1).

Oba e oraz o jasne (tak też *Cn*; w *Calep* 1 r. -ę- – może błędnie?).

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVI w. s.v. rozmyślnie*.

1. *Bez zastanowienia się, pochopnie, nieroztropnie, głupio; temere Vulg, Mącz, Modrz, Cn; inconsulte Calep, Cn; abrupte, incaute Mącz; inconciliate, insubide Calep; incogitate, immeditate Cn* (34) : Człowiek roztropny nie gąrdzi rozmyśłem/ ále głupi y hárdy nie lęka się ni cze⁸⁰/ choćaby też co czynił nie rozmyślnie [*alienus autem et superbus non pertimescet timorem*]. *BibRadz Eccli* 32/20, I 98b *marg*; *OrzRozm D*; *Effundere dicimur ea quae subito et inordinate vel dicimus, vel scribimus, Co nierozmyślnie czyniemy. Mącz* 139d; *Temere Vpornie/ nierozmyślnie nierośpamiętawfy fie/ álbo bes przyczyny. Mącz* 442c, 360d; *OrzQuin Bv marg*; *RejPos* 266v; *RejZwierc* 142v, 143, 171; *Bo częłto się to trafia/ iż co kto raz nierozmyślnie wyrzeczę [quae semel ab aliquo sine praemeditatione dicta sint]/ tego nápotem vpornie broni. ModrzBaz* 26v, 59v, 63; *KochFr* 76; *V Syren* Ínac głos cudny: tym ludzie zdradzaią/ Którzy ich nierozmyślnie muzyki słuchaią. *PudłFr* 49; *Calep* 522a, b, 546b; *CiekPotr* 37; *CzahTr* C2.

W połączeniach szeregowych (4): *Mącz* 42b; *Co záifte nie prozno áni z przygody álbo nierozmyślnie nie iełt vftáwione. WujJud* 239v; *gdy rády zwierzchnych Pánow nierozmyślnie/ fkwápliwie á przed czálem bywaią rozgłáżáne [ex consiliis principum temere et ante tempus evulgatis] ModrzBaz* 25v; *WujNT* 22.

W charakterystycznych połączeniach: nierozmyślnie (u)czynić (4), czytywać, karać, mówić (2), ożenić się, pisać, rozgłaszać, słuchać [czego], utracić, używać (2), walczyć, wierzyć, wyrzec.

Szeregi: »marnie a nierozmyślnie« (1): *z iákim éi włtydem tego ná ftárość vżywaią/ ktorzy młodość fwą márníe á nierozmyślnie vtracaią. RejZwierc* 18v.

»z miłości a nierozmyślnie« (1): *iż fie tákże z miłości á nierozmyślnie ożenił RejZwierc* 31v.

»nieopatrznie i nierozmyślnie« (1): *Co powiedziałz żeby to łácníey było Chrístufowi niż komu infzemu z wiernych chwalcy Bożych: tedy to nie opátrzníe y nie rozmyślníe mowíłz. CzechRozm* 228.

»niepomíernie a nierozmyślnie« (1): *á bezrozmyślnemu kázda s tych namnieyřza rzecz wiele záłzkodzić może/ gdy thego nie pomíernie á nierozmyślnie vżywa. RejZwierc* 142v.

»z přédka a nierozmyślnie« (1): *bo poprawdzie mowíć s přédka/ á nierozmyślnie/ o rzeczy tákíey/ nie iełt to ledá co. GórnDworz* C8v.

»nierozmyślnie a z srogości gniewu« (1): *gdziebychmy kogo nie rozmyślnie á s frogości gniewu przykro káráć chcieli RejZwierc* 77.

»ukwapliwie a nierozmyślnie« (1): *áby żádney rzeczy nigdy nie czyníł vkwáplíwíe á nierozmyślnie/ bez rády á bez słufznego rozmyřłu řwoiego RejPos* 183v.

»nierozmyślnie a z małym uwážaniem« (1): *A Ezau nierozmyślnie á zmáłym vwážáním dobrodzieyřtwá tego Bożego [...] powiedział: á co mi po práwíe pierworođnym SkarŻyw* 346.

»wszeteczníe a nierozmyślnie« (1): *Níemow nic wřřeteczníe á nierozmyślnie [Ne temere quid loquaris]/ áni řerce twoie niechay będzie přętkíe ku mowíeníu przed Pánem Bogíem. Leop Ecclē* 5/1.

2. *Nie rozumiejąc, nie pojmując czego (1)* : A oto y teraz dopiero/ ku vtwierdzeniu wiary mey/ przyślomi też to ná pámieć/ com dawno przed tym nie rozmyślnie czytał *CzechRozm* 14.

3. *Niespodziewanie, nagle (2)* : Iedno mi tego žal żeś nierozmyślnie vmárł/ á więczy fortune wierzył niżli było potrzebá/ ktora nigdy nikomu wiary nie zdzierżála. *RejZwierc* 153v.

Szeregi »nierozmyślnie a nieobacznie« (1): owdzye wnet nie rozmyślnie á nieobácznie vpádlá nań [na Szawła]/ z niebá światłość wielka *RejPos* 284v.

Synonimy: 1., 2. *głupie, niebacznie, niemądrze, nieobacznie, nieopatrznie, szalenie*; 3. *nagle, nieobacznie, niespodziale, niespodziewale*.

Cf [**BEZROZMYŚLNIE**], **ROZMYŚLNIE**